Iceland Liechtenstein Norway **Active citizens** fund

București, 6 iulie 2022

Putem combate sărăcia cu un efort comun

Respectarea dreptului la educație pentru toți copiii trebuie să fie o prioritate

Asociația Reality Check a reunit joi, 30 iunie 2022, la aceeași masă, reprezentanți ai Guvernului și ai altor instituții relevante pentru a discuta despre cum putem, împreună, să ajutăm oamenii din cele mai vulnerabile comunități să reușească într-adevăr să trăiască mai bine și să aibă acces la serviciile de bază: educație, sănătate, sprijin social, locuire decentă sau locuri de muncă. Două asemenea comunități sunt Castelu și Coroieni, în care Reality Check lucrează de mulți ani și unde din 2021 implementează două proiecte complexe de intervenție integrată, finanțate prin programul Active Citizen Fund România.

Sărăcie înseamnă mult mai mult decât lipsa banilor pentru un trai decent. Sărăcie înseamnă lipsa accesului la educație pentru copii și anularea șansei la un viitor mai bun, o sănătate precară și multe situații extreme din cauza limitării accesului la servicii medicale, înseamnă o discrepanță între legislația în vigoare și nevoile acute ale oamenilor. În plus, discriminarea căreia trebuie să le facă față mulți dintre cei care trăiesc de pe azi, pe mâine, amplifică gravitatea situației.

În ambele comunități în care Reality Check lucrează împreună cu autoritățile locale se văd progrese în viețile copiilor săraci și ale familiilor acestora, precum și în modul în care lucrează angajații primăriilor și școlilor. Însă deseori sunt probleme care nu se pot rezolva pe plan local. Acestea sunt probleme vechi, rămase nerezolvate, sau de sistem, de care se lovesc majoritatea oamenilor din comunități vulnerabile. În asemenea situații, echipele locale au nevoie de sprijin din partea autorităților județene și, uneori, și din partea ministerelor și agenții naționale.

„Lucrurile ies întotdeauna mai bine când există dialog și colaborare. Vedem acest lucru zi de zi, în proiectele noastre. Avem întâlniri regulate cu Echipa Locală Integrată, în cadrul cărora discutăm situații specifice de la firul ierbii. La început nu a fost ușor și a durat ceva până am creat o rutină, dar acum a devenit o metodă de lucru. În același timp, mergem frecvent pe teren pentru a păstra legătura directă cu comunitatea, ca să înțelegem de la sursă natura problemelor cu care oamenii se confruntă. Așa am ajuns, spre exemplu, să facem înscrierea pentru clasa pregătitoare direct în comunitate, ca să le venim în sprijin părinților și copiilor. Unde nu am găsit o rezolvare la nivel local, am făcut solicitări la instituțiile superioare. Colaborarea ONG-urilor cu autoritățile statului poate fi foarte eficientă și benefică pentru comunitățile vulnerabile. Lupta împotriva sărăciei necesită multe resurse, dar trebuie să o vedem ca pe o investiție, iar educația copiilor trebuie să fie o prioritate.“ - Nadia Gavrilă, Președintă Reality Check

Cristina Dan (Reality Check) - înscriere copii în Clasa Pregătitoare la Castelu

Masa rotundă *Împreună pentru un viitor mai bun în comunitățile vulnerabile*

La eveniment au participat Petre Florin Manole - Secretar de stat, Secretariatul General al Guvernului; Mara Mareș - Consilier de stat, Cancelaria Prim-Ministrului; Marian Daragiu - Subsecretar de Stat, Ministerul Educației; Makkai Peter-Janos - Secretar de stat, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale; Elena Dobre - Director Direcția Politici Servicii Sociale, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale; Lidia Onofrei - Coordonator național al activității de asistență medicală comunitară, Ministerul Sănătății; Mihaela Sandu - Director parteneriate sector public, Teach for Romania; Silvia Dinică - Senator USR; Simona Tănase - Consilier, UIPFFS, Ministerul Educației Naționale; Bogdan Paraschiv - Subsecretar de stat, Ministerul Familiei; Irina Vasilescu - Președintă Asociația Pe Stop. Din partea Reality Check au luat parte: Nadia Gavrilă - Președintă Asociația Reality Check, Cristina Dan, Iolanda Burtea, Alina Seghedi și Oana Ganea.

Toți participanții au fost de acord că problemele complexe pe care le generează sărăcia trebuie abordate cu intervenții integrate.

„Munca asistentului medical comunitar este pe cât de importantă, pe atât de complexă. Colegii mei le sunt alături oamenilor din comunitățile defavorizate în situații foarte grele. Toți suntem vulnerabili când suntem bolnavi sau când cineva din familia noastră suferă, dar teama și nesiguranța cresc atunci când, adult fiind, nu poți citi prospectul unui medicament pentru că nu ai avut șansa să mergi la școală, nu poți înțelege un diagnostic, nu sau nu știi încotro să o iei cu copilul care are urgentă nevoie de un control de specialitate. Aici ajută asistentul medical comunitar, iar rolul său în echipa integrată este foarte important deoarece, spre exemplu, problemele de sănătate ale copiilor afectează în mod direct și activitatea lor școlară. Un plan bun de intervenție se face împreună cu reprezentanții asistenței sociale, cu mediatorul școlar și cu toți cei implicați“, a declarat Lidia Onofrei, Coordonator național al activității de asistență medicală comunitară, Ministerul Sănătății.

Menționăm doar câteva dintre provocările discutate, la care dorim să găsim soluții:

- copiii care nu sunt în statisticile privitoare la abandonul școlar pentru că nici măcar nu ajung să fie înscriși la școală sau grădiniță
- importanța înscrierii și frecventării grădiniței pentru a preveni marile dificultăți de adaptare pe care le întâmpină foarte mulți copii din comunități defavorizate la începerea școlii, mai ales în contextul în care grupa mare este obligatorie, conform legii
- numărul mare de mame minore și situația copiilor acestora (de multe ori sunt înregistrați pe numele altcuiva din familie, lucru care îngreunează intervenții sociale ulterioare)
- dificultatea de a găsi sau implica mediatori școlari

„Dreptul fiecărui copil la educația de calitate nu este o concesie pe care noi, adulții, o facem copiilor României! Este o obligație și o onoare de care trebuie să ne achităm cu toată responsabilitatea, mobilizând toate resursele umane, materiale și de timp necesare, pentru a ne asigura că fiecare copil are acces în mod echitabil la sistemul educațional, astfel încât fiecare copil, mai mic sau mai mare, să își poată atinge propriul potențial de dezvoltare, indiferent de mediul socio-economic din care provine, statutul familiei, mediul de rezidență, dizabilitate sau etnia cărei îi aparține“, a declarat Marian Daragiu, Subsecretar de Stat în Ministerul Educației.

În urma acestei mese rotunde a fost creat un grup de lucru care să ofere echipelor locale sprijin la modul pragmatic în rezolvarea situațiilor dificile identificate în comunități, iar soluțiile găsite să fie diseminate și în alte comunități vulnerabile care se confruntă cu probleme similare.

„Feedback-ul din teren, de la comunitățile locale, ne demonstrează utilitatea lucrului în echipe multidisciplinare și eficiența intervențiilor integrate. Deși identificarea resurselor necesare, financiare și umane, pentru implementarea la nivel la național a acestui mod de lucru reprezintă încă o provocare, se fac pași importanți prin dezvoltarea de proiecte pilot în domeniu.“ - Makkai Peter-Janos - Secretar de stat, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale.

În februarie 2021, Asociația Reality Check a demarat două proiecte complexe, care înglobează și dezvoltă toate intervențiile anterioare ale organizației din Castelu (jud. Constanța) și Coroieni (jud. Maramureș): „Împreună pentru o viață mai bună în Castelu'' și „Împreună pentru un viitor mai bun în Coroieni''. Proiectele sunt derulate în parteneriat cu Primăria Comunei Castelu, Primăria Comunei Coroieni, Fundația Noi Orizonturi și Asociația Pe Stop și cu susținerea școlilor din cele două comunități, iar beneficiari sunt peste 1100 de copii, tineri și adulți.

Prin aceste proiecte, Reality Check și partenerii derulează timp de doi ani (2021 - 2022) programe de educație remedială și prin sport, dezvoltarea abilităților de viață și de leadership, educație pentru sănătate și igienă și cluburi pentru tineri; dezvoltă grupuri de inițiativă locală prin care oamenii învață să acceseze anumite servicii și să se ajute unii pe alții, și organizează activități care să apropie persoanele vulnerabile de ceilalți locuitori din sat. În același timp, echipa de proiect lucrează cu asistenții sociali, asistenții medicali comunitari și mediatorii școlari din cele două comune și cu specialiști ai instituțiilor județene, pe care îi ajută să colaboreze mai eficient pentru a rezolva mai ușor problemele complexe ale celor mai vulnerabile familii. Experiența directă, de la firul ierbii, este documentată și integrată în propuneri de îmbunătățire a politicilor publice naționale privind serviciile comunitare integrate.

Comunele Castelu și Coroieni au două dintre cele mai sărace comunități din România.

În Coroieni trăiesc 1770 de români și aproape 800 de romi, din care circa două treimi sunt minori. Majoritatea romilor locuiesc în Ponorâta, o comunitate izolată care ține de satul Vălenii Lăpușului. Ponorâta este o comunitate cu familii foarte sărace, cu mulți copii și natalitate în creștere, în special în rândul mamelor minore. Majoritatea locuitorilor trăiesc de pe o zi pe alta. Doar câțiva adulți știu să scrie și să citească. Acasă copiii vorbesc romani și când încep grădinița nu știu bine românește. Copiii merg la grădiniță și clasele I-IV în comunitate și la gimnaziu în Coroieni.

În Castelu trăiesc 4400 de români, 500 de turci, 180 de tătari și peste 500 de romi-turci (horahai). Horahaii nu sunt recunoscuți oficial nici de comunitatea turcă, nici de cea romă. Majoritatea locuiesc pe o stradă neasfaltată de la capătul satului. Jumătate trăiesc modest, iar jumătate în condiții foarte grele, în case suprapopulate și dărăpănate, fără apă curentă și baie. Mulți părinți săraci au sub 4 clase, nu știu să scrie și să citească și au nevoie de ajutor să-și acceseze drepturile. Copiii vorbesc acasă un amestec de turcește cu romani și nu știu românește cand încep școala. Foarte puțini au rezultate școlare bune.

În ambele comunități, sărăcia, lipsa educației și a igienei fac copiii vulnerabili la boli, iar fetele devin mame foarte devreme (la 14-15 ani) și au nevoie de îndrumare și susținere ca să își poată îngrijii corect copiii.

Cei opt ani de implicare la firul ierbii în Ponorâta și patru în Castelu ai membrilor Reality Check și experiențele anterioare de lucru în comunități afectate de sărăcie severă demonstrează că numai o abordare integrată poate duce la combaterea sărăciei multigeneraționale.

Despre Asociația Reality Check
Asociația Reality Check este o organizație neguvernamentală care are ca misiune sprijinirea dezvoltării de politici publice cu impact, gândite în favoarea cetățenilor și aplicate eficient și corect. Una dintre direcțiile strategice ale organizației este realizarea de evaluări și studii de impact cu privire la legi și programe naționale, în special în domeniul intervențiilor integrate de combatere a sărăciei. www.realitycheck.ro
Contact presă: Simona Ilaș - 0721 263 979, simona@realitycheck.ro; Iolanda Burtea - 0726 840 791, iolanda@realitycheck.ro.

Despre Fundația Noi Orizonturi
Fundația Noi Orizonturi are un istoric de 20 ani în educația pentru transformare, oferind programe de dezvoltare personală, cetățenie activă și de construire de abilități de viață care au ajuns la peste 80.000 de copii și tineri. Este lider în cadrul taberelor de educație prin aventură, a susținut dezvoltarea a peste 500 de Cluburi de Inițiativă Comunitară IMPACT în România și străinătate și a format peste 2000 de cadre didactice pentru a folosi metode de predare pe bază de proiecte în folosul comunității. Prin programe dedicate, FNO susține profesorii și școlile, mai ales pe cele din medii vulnerabile, să acționeze cât mai din timp pentru dezvoltarea competențelor de bază ale tuturor copiilor. Mai multe informații despre Fundația Noi Orizonturi sunt disponibile pe www.noi-orizonturi.ro.

Despre Asociația Pe Stop
Asociația Pe Stop a fost fondată pentru ca toate fetele și femeile vulnerabile în România să aibă acces la produsele și informațiile necesare pentru a se îngriji corect și cu demnitate pe durata menstruației. Pe Stop distribuie lunar peste 350 de pachete cu produse de igienă menstruală celor care nu și le pot permite, organizează cursuri de igienă menstruală și face demersuri legislative pentru ca aceste produse de bază să le fie mai accesibile celor care au atâta nevoie de ele. www.pestop.org

Despre Programul Active Citizens Fund România
Programul Active Citizens Fund România este finanțat prin Granturile SEE 2014-2021. Obiectivul general al Granturilor este de a reduce disparitățile economice și sociale și a consolida relațiile bilaterale dintre cele 15 state beneficiare și statele donatoare (Islanda, Liechtenstein, Norvegia). Programul este administrat de către consorțiul compus din Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, Fundația pentru Parteneriat, Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi, Fundația PACT și Frivillighet Norge, care acționează în calitate de Operator de Fond desemnat de către FMO – Oficiul Mecanismului Financiar al Granturilor SEE și Norvegiene. Active Citizens Fund România vizează consolidarea societății civile și a cetățeniei active și creșterea capacității grupurilor vulnerabile. Cu o alocare totală de 46.000.000 euro, programul urmărește dezvoltarea pe termen lung a sustenabilității și capacității sectorului societății civile, intensificând rolul său în promovarea participării democratice, a cetățeniei active și a drepturilor omului și consolidând în același timp relațiile bilaterale cu statele donatoare Islanda, Liechtenstein și Norvegia. Pentru mai multe informații despre Active Citizens Fund în România, vă rugăm accesați www.activecitizensfund.ro. Pentru mai multe informații despre Granturile SEE și Norvegiene, accesați www.eeagrants.ro.

Împreună pentru o viață mai bună în Castelu
Proiect derulat de Asociația Reality Check în parteneriat cu Primăria Comunei Castelu, Fundația Noi Orizonturi și Asociația Pe Stop, cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Scopul proiectului este schimbarea sistemica a modului în care sunt oferite și accesate serviciile publice destinate grupurilor vulnerabile din comuna Castelu și la nivel național, în vederea îmbunătățirii situației persoanelor vulnerabile, inclusiv a romilor, pentru a contribui astfel la incluziunea lor socială, la reducerea inegalitatilor și la dezvoltarea pe termen lung a întregii comunități. https://impreunapentrucastelu.realitycheck.ro/

Proiect derulat de: Cu sprijinul:

Împreună pentru un viitor mai bun în Coroieni
Proiect derulat de Asociația Reality Check în parteneriat cu Primăria Comunei Coroieni, Fundația Noi Orizonturi și Asociația Pe Stop, cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Scopul proiectului este îmbunătățirea sistemica a modului în care sunt oferite si accesate serviciile publice destinate grupurilor vulnerabile din comuna Coroieni, în vederea creșterii incluziunii sociale a populației vulnerabile de romi, a reducerii inegalităților și a dezvoltării întregii comunități, pe termen lung. https://impreunapentrucoroieni.realitycheck.ro/

Proiect derulat de: Cu sprijinul: